

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/131/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6617201702
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivica Hanusková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2018:6617201702.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivica Hanuskovej a sudcov Mgr. Štefana Baláža a JUDr. Alexandra Mojša v právnej veci žalobcu T. W., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom M. XXX, právne zastúpeného JUDr. Andrejom Cifrom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom J. Kráľa 5/A, 984 01 Lučenec, IČO: 37 756 508, proti žalovanému Endepro, s. r. o. v likvidácii (do 03. 04. 2018 Provident Financial, s. r. o.), so sídlom Mlynské Nivy 49, 821 09 Bratislava 2, IČO: 35 805 731, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou De minimis, spol. s r. o., so sídlom Lovinského 22, 811 04 Bratislava, IČO: 36 868 949, v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Lučenec č. k. 9Csp/39/2017-310 zo dňa 20. 02. 2018, takto

rozhodol:

I. Uznesenie okresného súdu **p o t v r d z u j e** .

II. Žalobca má nárok na náhradu trov konania o neodkladnom opatrení voči žalovanému v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením okresný súd uložil žalovanému povinnosť pre účely zabezpečenia budúceho výkonu rozhodnutia vo vzťahu k žalobcovi zložiť do úschovy na Okresnom súde Lučenec peňažnú sumu 1.170,- EUR a to do 7 dní od doručenia tohto uznesenia.

2. Okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia aplikujúc ustanovenia § 325 ods. 1, 2 písm. b/, § 324 ods. 1, § 329 ods. 2 a § 332 ods. 1 CSP dospel k právnomu záveru, že vzhľadom na predmet konania vo veci samej, ako aj všetky okolnosti, listiny preukázané stranami sporu, je nutné upraviť predbežne a dočasne do právoplatného skončenia konania vo veci samej pomery medzi stranami sporu, nakoľko žalobca v dostatočnej miere osvedčil svoj nárok, t. j. preukázal dôvodnosť potreby nariadenia neodkladného opatrenia, nakoľko má obavu, že exekúcia bude ohrozená. Z listinných dôkazov predložených žalobcom mal súd preukázané, že žalovaný prestal od 18. 12. 2015 poskytovať nové úvery a bolo prijaté rozhodnutie o ukončení úverového portfólia v rokoch 2016 a 2017, taktiež vyplýva z výročnej správy žalovaného za rok 2016, že jeho vlastné imanie je výrazne v záporných hodnotách a vysoko prevyšuje hodnotu základného imania. Okresný súd poznamenal, že aj keď nevyplýva z výpisu z obchodného registra, že žalovaný zanikol, z verejne dostupných informácií je známe, že žalovaný obmedzil svoju činnosť, a to tým, že neposkytuje žiadne nové úvery a pôžičky, ako aj tým, že postupne znižuje počet zamestnancov, ale aj rozpustením siete svojich obchodných zástupcov a uvedené skutočnosti dôvodne vyvolali u žalobcu obavy súvisiace s budúcim výkonom rozhodnutia.

4. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. f/, g/, h/ CSP. Namietal, že v prejednávanej veci bolo možné neodkladné opatrenie nariadiť iba za podmienky, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením. Okresný súd tak podľa neho nezohľadnil, že záložné právo, ktoré možno zriadiť zabezpečovacím opatrením, možno

zriadiť nielen k nehnuteľnostiam, ale aj k iným majetkovým hodnotám, nakoľko žalovaný takýto majetok má. Ďalším odvolacím dôvodom bola skutočnosť, že neexistuje obava, že by exekúcia bola ohrozená, nakoľko uznesenie neodkazuje na žiadne dôkazy, ktoré by preukazovali skutočnú odôvodniteľnú obavu z toho, že údajná exekúcia žalobcu by mohla byť ohrozená. Zdôraznil, že nie je v úpadku, pretože nie je platobne neschopný a nie je ani predĺžený. Poukázal na svoju riadnu individuálnu účtovnú závierku za rok 2016 a taktiež uviedol, že je dcérskou spoločnosťou britskej spoločnosti International Personal Finance Investments Limited pôsobiacou v 12 štátoch a riadiacou sa nadštandardnými etickými kódexmi, ktorá svoju históriu odvodzuje ešte z roku 1880. Navyše, dosiaľ si všetky svoje splatné záväzky riadne a včas plní a má aj dlhodobý hmotný majetok. Žalobca tak podľa neho neosvedčil, že by reálne vykonával akékoľvek úkony smerujúce k zníženiu hodnoty jeho majetku, keď v účtovnom období roku 2016 dosiahol zisk takmer 12 miliónov EUR, teda hodnotu svojho majetku zvyšuje. Poprel, že by ukončil podnikanie na území SR, išlo len o zracionalizovanie predmetu podnikania a ak by malo dôjsť k jeho zrušeniu, či likvidácii, niet žiadnej zámenky predpokladať, že chcel žalobcu ako veriteľa akokoľvek ukrátiť, žalobcovi by sa v takom prípade poskytlo zodpovedajúce zabezpečenie. Neodkladné opatrenie nespĺňa ani požiadavku princípu proporcionality.

5. Na záver namietal i nesprávne právne posúdenie kumulatívneho splnenia podmienok pre nariadenie neodkladného opatrenia a odkázal na viaceré rozhodnutia súdov, ktoré konštatovali, že na nariadenie neodkladného opatrenia nie sú dané zákonné dôvody. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zmenil tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietla.

6. Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že sa stotožňuje so závermi okresného súdu z napadnutého uznesenia a naopak argumentáciu žalovaného považuje za nespôsobilú spochybníť správnosť tohto rozhodnutia. Ak aj žalovaný v odvolaní poukazoval na to, že má majetok, ktorý by mohol byť predmetom záložného práva zriadeného prostredníctvom zabezpečovacieho opatrenia, neuviedol, o aký konkrétny majetok by malo ísť a žalobca o žiadnom takomto majetku vedomosť nemá. Žalovaný teda poukazuje iba na bližšie nešpecifikovaný majetok, pričom nepriložil žiadny list vlastníctva ohľadom vlastníctva nehnuteľnosti, či iný doklad o existujúcom inom majetku a vychádzal len z neaktuálnych údajov z roku 2016. Ani údaj o vykázanom zisku za účtovné obdobie 2016 nemá takú relevanciu, pokiaľ tento údaj už bol premietnutý a zohľadnený do výšky vlastného imania, ktoré je v účtovnej závierke žalovaného za rok 2016 predloženej žalovaným v hodnote - 16.205.010,- EUR. Žalovaný neplní dobrovoľne na výzvy poškodených spotrebiteľov, neplní ani po rozhodnutiach súdov prvej inštancie, ktoré ho na plnenie zaväzujú, naopak v maximálnom rozsahu využíva možnosť podávania odvolaní, ktorými by spochybnil a rozvracal argumenty protistrany. Navyše žalovaný v odvolaní neposudzoval primeranosť nariadeného neodkladného opatrenia vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu v tejto veci, ale poukazuje na viaceré iné návrhy na neodkladné opatrenia voči nemu, ktorými má údajne dochádzať k neprímeraným zásahom voči nemu. Princíp proporcionality sa však musí posudzovať individuálne v závislosti od toho - ktorého prípadu, pričom tento princíp bol v danej veci v celom rozsahu adekvátne rešpektovaný. Zdôraznil, že poukázal na konkrétne skutočnosti, ktoré objektívne odôvodňujú obavu z takého konania žalovaného ohľadom sťažovania, alebo marenia budúcej exekúcie, ktoré sú postačujúce, aby voči žalovanému bolo nariadené neodkladné opatrenie, keďže bola osvedčená dôvodná obava s poukazom na konkrétne skutočnosti, že k takýmto úkonom sťažujúcim, alebo ohrozujúcim exekúciu dôjde. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie potvrdil.

7. Dodatočne žalobca doložil podanie, v ktorom oznámil, že žalovaný dňa 01. 03. 2018 vstúpil do likvidácie a v súčasnosti od 04. 04. 2018 vystupuje pod novým obchodným menom Endeepro, s. r. o. v likvidácii.

8. Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej v texte aj „CSP“) vzhľadom na včas podané odvolanie žalovaného preskúmal napadnuté uznesenie v zmysle § 379 a § 380 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 (á contrario) CSP uznesenie okresného súdu podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správne potvrdil.

9. Zo zákonnej úpravy neodkladného opatrenia vyplýva, že sa jedná o inštitút, ktorého základnou funkciou je dočasne upraviť pomery strán, pričom nárok (prípadne právo) nemusí byť nepochybne preukázaný, musí však byť osvedčený. Miera osvedčenia sa riadi vždy konkrétnou situáciou. Zo

zákonnej úpravy neodkladného opatrenia je tiež zrejmé, že súd pri rozhodovaní o ňom nezisťuje všetky skutočnosti, ktoré by musel zisťovať v prípade konečného rozhodnutia vo veci samej, obmedzí sa len na osvedčenie najzákladnejších skutočností, z ktorých možno vyvodíť nutnosť dočasnej úpravy pomerov, pričom tieto musia byť takého charakteru, že ak by k dočasnej úprave pomerov nedošlo, mohlo by dôjsť k nezvratiteľnému dôsledku, alebo k stavu, ktorý by bol zvrátiteľný len s neprimeraným úsilím a nákladmi, resp. s veľkými obtiažami. Je však vždy nutné posúdiť i to, či uložením navrhovaných obmedzení nedochádza k zásahu do práv nad nevyhnutnú mieru a či uloženie obmedzení sleduje legitímny cieľ.

10. Odvolací súd po preskúmaní veci a dôvodov odvolania, a to aj pri zohľadnení neskorších zásadných a z hľadiska rozhodovania odvolacieho súdu významných skutočností uvedených žalobcom v štádiu odvolacieho konania, konštatuje správnosť dôvodov, na základe ktorých okresný súd založil rozhodnutie.

11. Súd môže neodkladné opatrenie nariadiť, pokiaľ je potrebné bezodkladne upraviť pomery strán sporu, alebo ak existuje obava, že exekúcia bude ohrozená. Pre úspešnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je nevyhnutné, aby boli aspoň osvedčené základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana. Z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že žalobca sa žalobou vo veci samej v predmetnom konaní domáha uloženia povinnosti žalovaného zaplatiť jej sumu 787,49 EUR s príslušenstvom ako nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia na tom skutkovom a právnom základe, že medzi žalobcom ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom bola uzavretá úverová zmluva č. 612715202, ako aj zmluva o poskytnutí služby Komfort č. 612715202, ktoré zmluvy podľa žalobcu neobsahujú viaceré obligatórne náležitosti predpokladané zákonom č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, ktorá skutočnosť má za následok ich bezúročnosť a bezpoplatkovosť v súlade s § 11 ods. 1 v spojení s § 9 ods. 2 tohto zákona. Za daného stavu preto odvolací súd považoval listinné dôkazy a žalobcom uvádzané tvrdenia o absencii obligatórnych náležitostí v spotrebiteľských zmluvách a prítomnosti neprijateľných zmluvných podmienok v zmluvných dojednaniach spotrebiteľa s dodávateľom za dostatočné pre účely nariadenia neodkladného opatrenia, o to viac, ak je z obsahu spisu zrejmé, že okresný súd žalobe žalobcu vo veci samej rozsudkom zo dňa 17. 01. 2018 (č. I. 294 spisu) vyhovel, i keď dosiaľ uvedené rozhodnutie nenadobudlo právoplatnosť.

12. Predpokladom na nariadenie navrhovaného neodkladného opatrenia bola v danom prípade súčasne obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený, pričom žalobcom uvádzané skutočnosti v návrhu je možné považovať za také, ktoré osvedčili dôvodnosť jej obavy. Žalobca poukázal na to, že žalovaný podniká konkrétne kroky smerujúce k zbaveniu sa jeho hnutel'ného a nehnuteľného majetku a že by sa takýmto konaním podstatnou mierou znížila hodnota majetku žalovaného, čím by bolo odôvodnené nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy, ktorá obava sa naplnila i tým spôsobom, že v súčasnej dobe je žalovaný v likvidácii. Medzi skutočnosťami, ktoré osvedčujú, že výkon rozhodnutia by bol ohrozený, patrí predovšetkým také konanie žalovaného, ktorého dôsledkom je znižovanie hodnoty jeho majetku, ktorý možno výkonom rozhodnutia postihnúť, alebo iné konanie, ktoré podstatnou mierou nepriamo ovplyvňuje jeho majetkové pomery (viď aj rozhodnutie NS SR sp. zn. 5Obo 144/97), čo žalobkyňa osvedčila.

13. Námietka žalovaného, že okresný súd sa nedostatočným spôsobom vysporiadal so splnením podmienky podľa § 324 ods. 3 CSP, t. j., že nemožno nariadiť zabezpečovacie opatrenie, neobstojí, ak okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia výslovne konštatoval, že žalovaný nevlastní žiadny majetok, na ktorý by žalobca mohol efektívne zriadiť záložné právo, preto účel sledovaný týmto návrhom nie je možné dosiahnuť prostredníctvom zabezpečovacieho opatrenia v zmysle § 324 ods. 3 CSP. Výslovne konštatoval, že majetkom žalovaného sú výlučne iba finančné prostriedky, resp. neurčité pohľadávky voči neurčitým klientom, ktoré žalovaný systematicky odpredáva, ktorú skutočnosť žalovaný v odvolaní ani nespochybnil, naopak tvrdil, že zabezpečovacie opatrenie je možné zriadiť aj k iným majetkovým hodnotám, nielen k nehnuteľnostiam, avšak dôkaz o tom, že by disponoval akýmkoľvek majetkom, či už hnutel'ným, alebo nehnuteľným, nepredložil. Práve naopak, v priebehu odvolacieho konania napriek tomu, že odvolacou námietkou žalovaného bola i skutočnosť, že žalovaný neukončil podnikanie na území Slovenskej republiky, resp. poprel, že by malo dôjsť k jeho zrušeniu, či likvidácii, je žalovaný pod novým obchodným menom Endepro, s. r. o. v likvidácii od 01. 03. 2018. Ako vyplýva z výpisu obchodného registra, počas prebiehajúceho odvolacieho konania žalovaný dňa 01. 03. 2018 vstúpil do likvidácie a od 04. 04. 2018 už žalovaný vystupuje pod novým obchodným menom Endepro,

s. r. o. v likvidácii, a teda dochádza k likvidácii obchodného imania žalovaného, pričom cieľom likvidácie je vysporiadanie majetku spoločnosti v prospech veriteľov a v prospech vlastníkov. Uvedená skutočnosť len podporuje právne závery okresného súdu v napadnutom uznesení o dôvodnosti obáv žalobcu, že súčasná ukončená činnosť žalovaného, keď v čase likvidácie likvidátor robí v mene spoločnosti len úkony smerujúce k likvidácii, rovnako výsledky hospodárenia za uplynulé obdobie a majetok žalovaného, nedávajú dostatočnú záruku budúcej vymožitelnosti jej nároku uplatneného v konaní pred súdom. Nariadenie neodkladného opatrenia je preto z dôvodov uvedených v napadnutom uznesení, ako aj vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný je likvidácii, dôvodné a opodstatnené, pričom povinnosť zložiť predbežne zábezpeku vo výške 1.170,- EUR do úschovy súdu, nie je v nepomere k uplatnenému nároku žalobkyne, ak okresný súd v tomto rozsahu žalobe vo veci samej vyhovel.

14. Ak aj žalovaný v odvolaní poukazoval na iné rozhodnutia všeobecných súdov, ktoré návrh na nariadenie neodkladného opatrenia voči nemu zamietli, uvedené rozhodnutia sa vzťahovali na obdobie, kedy žalovaný nebol v likvidácii, keď v tom čase iba postupné obmedzenie poskytovania spotrebiteľských úverov na území SR nemal vplyv na prípadný výkon exekúcie súdneho rozhodnutia.

15. Žalovaný v odvolacom konaní nespochybnil vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia, neuviedol žiadne nové tvrdenia, či skutočnosti, ktoré by relevantným spôsobom spochybnili záver okresného súdu o dôvodnosti návrhu žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia. Keďže odvolací súd má za to, že boli splnené podmienky formálne, ako i hmotno-právne pre nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle ustanovení Civilného sporového poriadku, keď sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že žalobca osvedčil v dostatočnej miere naliehavosť a neodkladnosť potreby dočasne upraviť pomery medzi stranami sporu, napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdil.

16. Pokiaľ ide o náhradu trov konania o nariadenie neodkladného opatrenia, odvolací súd konštatuje, okresný súd nepostupoval správne, ak o nich nerozhodol. Uvedené trovy konania síce vznikli v súvislosti s konaním vo veci samej, o ktorých okresný súd rozhodol v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, a to v rozsudku č. k. 9Csp/39/2017-294 zo dňa 17. 01. 2018, avšak v uvedený deň bol taktiež podaný návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, teda nie je možné konštatovať, že v rozhodnutí vo veci samej, ktorým konanie končí a ktorým rozsudkom okresný súd vo veci samej rozhodol, bolo rozhodnuté i o náhrade trov konania o neodkladnom opatrení, ak tieto vznikli až podaním návrhu dňa 17. 01. 2018, a teda aj nárok na ne vznikol až po vyhlásení rozhodnutia vo veci samej. Na uvedenom právnom závere nič nemení ani to, že v tom čase konanie vo veci samej nebolo právoplatne skončené. Vzhľadom na časovú postupnosť odvolací súd za analogickej aplikácie § 396 ods. 2 CSP, odsek 1, 3 a 4 základných princípov Civilného sporového poriadku rozhodol o nároku na náhradu trov celého konania o nariadenie neodkladného opatrenia, t. j. konania pred súdom prvej inštancie o nariadenie neodkladného opatrenia, ako aj odvolacieho konania o neodkladnom opatrení, v ktorom konaní bol v celom rozsahu úspešný žalobca. Žalobca má preto voči žalovanému nárok na náhradu trov konania o neodkladnom opatrení v celom rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania o neodkladnom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto uznesenia, ktoré vydá súdny úradník v zmysle § 262 ods. 2 CSP.

17. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho pomerom hlasov 3 : 0.
Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).